

دانشگاه علوم پزشکی
و خدمات بهداشتی درمانی تهران

معاونت آموزشی

مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی

واحد برنامه‌ریزی آموزشی

« طرح دوره اخلاق در پژوهش »

اطلاعات درس:

گروه آموزشی ارابه دهنده درس: اخلاق پزشکی

عنوان درس: اخلاق در پژوهش

کد درس: ۱۲

نوع و تعداد واحد^۱: ۱ واحد نظری

نام مسؤؤل درس: دکتر پونه سالاری

مدرس/ مدرسان: دکتر پونه سالاری

پیش‌نیاز/ هم‌زمان: ندارد

رشته و مقطع تحصیلی: اخلاق پزشکی/ دکترای تخصصی

اطلاعات مسؤؤل درس:

رتبه علمی: استاد

رشته تخصصی: داروسازی بالینی

محل کار: گروه اخلاق پزشکی، مرکز تحقیقات اخلاق و تاریخ پزشکی دانشگاه علوم پزشکی تهران

تلفن تماس: ۶۶۴۱۹۶۶۱

نشانی پست الکترونیک: poonehsalari@gmail.com

^۱ مشتمل بر: نظری، عملی و یا نظری- عملی به تفکیک تعداد واحدهای مصوب. (مثال: ۲ واحد نظری، ۱ واحد عملی)

توصیف کلی درس:

بدون شک پژوهش در حوزه پزشکی زمینه ساز پیشرفت علوم حوزه پزشکی است. متناسب با پیشرفت صورت گرفته در این حوزه، چالشهای جدی در پژوهش ظهور و بروز می کند که باید با در نظر گرفتن اصول اخلاقی حل و فصل شده یا از بروز آنها با طراحی مناسب پژوهش در چارچوب این اصول پیشگیری شود.

اهداف کلی / محورهای توان مندی:

توانمند سازی دانشجویان دوره تخصصی اخلاق پزشکی:

۱. - در شناخت جنبه‌های اخلاقی پژوهش‌ها و آموزش پزشکی
۲. ایجاد زیربنای دانشی و مهارتی لازم برای ارزیابی و نظارت اخلاقی پژوهش‌های پزشکی به روش صحیح
۳. ایجاد توانایی لازم برای اظهار نظر در مسایل اخلاقی آموزش و پژوهش پزشکی به عنوان یک صاحب نظر
۴. رویکرد آموزشی^۱:

ترکیبی^۲

*حضور

مجازی^۲

روش‌های یاددهی - یادگیری با عنایت به رویکرد آموزشی انتخاب شده:

رویکرد مجازی

* کلاس وارونه

یادگیری مبتنی بر بازی دیجیتال

یادگیری مبتنی بر محتوای الکترونیکی تعاملی

* یادگیری مبتنی بر حل مسئله (PBL)

یادگیری اکتشافی هدایت شده

یادگیری مبتنی بر سناریوی متنی

* یادگیری مبتنی بر مباحثه در فروم

سایر موارد (لطفاً نام ببرید) -----

رویکرد حضوری

* سخنرانی تعاملی (پرسش و پاسخ، کوئیز، بحث گروهی و ...)

بحث در گروههای کوچک

ایفای نقش

یادگیری اکتشافی هدایت شده

یادگیری مبتنی بر تیم (TBL)

1. Educational Approach

2. Virtual Approach

3. Blended Approach: Blended learning is an approach to education that combines online educational materials and opportunities for interaction online with traditional place-based classroom methods.

* یادگیری مبتنی بر حل مسئله (PBL)

یادگیری مبتنی بر سناریو

استفاده از دانشجویان در تدریس (تدریس توسط هم‌تایان)

یادگیری مبتنی بر بازی

سایر موارد (لطفاً نام ببرید) -----

تقویم درس:

جلسه	عنوان مبحث	روش تدریس	فعالیت‌های یادگیری / تکالیف دانشجویان	نام مدرس / مدرسان
۱	تاریخچه و سیر تحولات اخلاق در پژوهش‌های پزشکی، ارکان کمیته‌های اخلاق در پژوهش‌های پزشکی و وظایف آن	سخنرانی (۲ ساعت)	همکاری در ارائه مطلب	دکتر پونه سالاری
۲	ارزیابی سود و خطر در پژوهش‌های پزشکی	سخنرانی (۲ ساعت)	همکاری در ارائه مطلب	دکتر پونه سالاری
۳	رضایت آگاهانه در پژوهش‌های پزشکی، اصل رازداری در پژوهش‌های پزشکی	سخنرانی (۲ ساعت)	همکاری در ارائه مطلب	دکتر پونه سالاری
۴	کارآزمایی بالینی و ملاحظات اخلاقی آن (ارزیابی سود و زیان)	سخنرانی و پرسش و پاسخ (۲ ساعت)	مطالعه مقاله و کتاب پیشنهادی و بحث در کلاس	دکتر پونه سالاری
۵	ملاحظات اخلاقی در پژوهش بر گروه‌های خاص	سخنرانی	همکاری در ارائه مطلب	دکتر پونه سالاری

جلسه	عنوان مبحث	روش تدریس	فعالیت‌های یادگیری / تکالیف دانشجوی	نام مدرس / مدرسان
	ملاحظات اخلاقی در پژوهش بر داوطلب سالم			
۶	۱۴۰۲/۲/۹ اخلاق در انتشار و مالکیت معنوی نتایج پژوهش	سخنرانی (۲ ساعت)	همکاری در ارائه مطلب	دکتر پونه سالاری
۷	۱۴۰۲/۲/۱۶ ملاحظات اخلاقی در پژوهش‌های ژنتیک ملاحظات اخلاقی در پژوهش بر روی جنین ملاحظات اخلاقی در پژوهش بر روی خون و سایر بافتهای اضافی	سخنرانی (۲ ساعت)	همکاری در ارائه مطلب	دکتر پونه سالاری
۸	۱۴۰۲/۲/۲۳ ملاحظات اخلاقی در مطالعات غیر مداخله ای	سخنرانی	همکاری در ارائه مطلب	دکتر پونه سالاری
۹	۱۴۰۲/۲/۳۰ ارائه دانشجوی	سخنرانی (۲ ساعت)	همکاری در ارائه مطلب	دکتر پونه سالاری

وظایف و انتظارات از دانشجوی:

مطالعه متون پیشنهاد شده، ارائه مطلب، مشارکت فعال در کلاس

روش ارزیابی دانشجوی:

- نوع ارزیابی: کار کلاسی و ارائه دانشجوی
- روش ارزیابی دانشجوی: معیار بندی و امتیاز دهی
- ذکر سهم ارزشیابی هر روش در نمره نهایی دانشجوی:

✓ **ارزیابی تکوینی (سازنده):** ارزیابی دانشجو در طول دوره آموزشی با ذکر فعالیت‌هایی که دانشجو به طور مستقل یا با راهنمایی استاد انجام می‌دهد. این نوع ارزیابی می‌تواند صرفاً با هدف ارایه بازخورد اصلاحی و رفع نقاط ضعف و تقویت نقاط قوت دانشجو صورت پذیرفته و یا با اختصاص سهمی از ارزیابی به آن، در نمره دانشجو تأثیرگذار باشد و یا به منظور تحقق هر دو هدف، از آن استفاده شود.

نظیر: انجام پروژه‌های مختلف، آزمون‌های تشخیصی ادواری، آزمون میان ترم مانند کاربرگ‌های کلاسی و آزمونک (کوئیز) های کلاسی

✓ **ارزیابی تراکمی (پایانی):** ارزیابی دانشجو در پایان دوره است که برای مثال می‌تواند شامل موارد زیر باشد:

- آزمون‌های کتبی، شفاهی و یا عملی با ذکر انواع آزمون‌ها برای مثال آزمون‌های کتبی شامل آزمون‌های کتبی بسته پاسخ اعم از «چندگزینه‌ای»، «جورکردنی گسترده»، «درست- نادرست» و آزمون‌های کتبی باز پاسخ اعم از تشریحی و کوتاه پاسخ، آزمون‌های استدلالی نظیر آزمون ویژگی‌های کلیدی، سناریونویسی با ساختن فرضیه و آزمون‌های عملی که برای مثال می‌تواند شامل انواع آزمون‌های ساختارمند عینی نظیر OSCE³، OSLE⁴ و ... و یا ارزیابی مبتنی بر محل کار⁵ با استفاده از ابزارهایی نظیر DOPS⁶، لاگ‌بوک⁷، کارپوشه (پورت فولیو)⁸، ارزیابی ۳۶۰ درجه⁹ و باشد.

منابع:

منابع شامل کتاب‌های درسی، نشریه‌های تخصصی، مقاله‌ها و نشانی وبسایت‌های مرتبط می‌باشد.

الف) کتب:

- 1- Peter Singer, et al. The Cambridge Textbook of Bioethics. Cambridge University Press, 2008.
- 2- HAM ten Have, et al. Handbook of Global Bioethics. Springer Reference, 2014.

-
1. Formative Evaluation
 2. Summative Evaluation
 3. Objective Structured Clinical Examination
 4. Objective Structured Laboratory Examination
 5. Workplace Based Assessment

۶. مشاهده مستقیم مهارت‌های بالینی Direct Observation of Procedural Skills: روشی است که به طور ویژه، برای ارزیابی مهارت‌های عملی (پروسیجرها) طراحی شده است. در این روش فراگیر در حین انجام پروسیجر، مورد مشاهده قرار می‌گیرد و عملکرد وی بر اساس یک چک لیست ساختارمند، ارزیابی می‌شود. با این روش، بعد از هر بار انجام آزمون، نقاط قوت و ضعف فراگیر شناسایی می‌شوند. فرایند مشاهده فراگیر در حدود ۱۵ دقیقه و ارائه بازخورد به وی حدود ۵ دقیقه به طول می‌انجامد.

7. Logbook
8. Portfolio
9. Multi Source Feedback (MSF)

3- Veatch, R. M. and Guidry-Grimes, L.K. (2019). *The Basics of Bioethics*. Fourth Edition. New York: Routledge

(ب) مقالات:

1- Boenink M. Molecular medicine and concepts of disease: the ethical value of a conceptual analysis of emerging biomedical technologies. *Med Health Care and Philos* 2010; 13: 11-23.

2- Toader E, et al. Application of Medical Technologies-Issues in Modern Bioethics. The 6th IEEE International Conference on E-Health and Bioengineering.

3- Brokowski C, et al. CRISPER ethics: moral considerations for applications of a powerful tool. *J Mol Biol* 2019; 431(1): 88-101.

(ج) محتوای الکترونیکی:

1- Framework for Addressing Ethical Dimensions of Emerging and Innovative Biomedical Technologies: A Synthesis of Relevant National Academies Report (2019).

(د) منابع برای مطالعه بیشتر: